

ДИСКРИМІНАЦІЙНІ ОБМЕЖЕННЯ НАБУТТЯ СТАТУСУ РЕЗИДЕНТА ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ДІЯ СІТІ

Національний авіаційний університет
проспект Любомира Гузара, 1, 03680, Київ, Україна
E-mail: mp@tip.lv

Мета: дослідити дотримання основоположних принципів свободи підприємницької діяльності та гарантіях захисту конкуренції в умовах запуску правового режиму Дія Сіті, а саме умови набуття резидентства правового режиму Дія Сіті з огляду на дотримання гарантій забезпечення права на свободу підприємницької діяльності та заборони обмеження конкуренції. **Методи дослідження:** загальнонаукові та спеціально-юридичні методи, зокрема метод аналізу, системно-функціональний метод та формально-юридичний метод. **Результати:** узагальнено основні умови для набуття статусу резидента Дія Сіті та підтвердження відповідності таким критеріям. **Обговорення:** Конституція передбачає право на свободу підприємницької діяльності, не заборонену законом та заборону обмежувати конкуренцію. Суб'єктам підприємницької діяльності має бути забезпечений рівний доступ до гарантованого державою правового режиму Дія Сіті. Вивченню підлягає діючий правовий режим Дія Сіті на предмет забезпечення рівного доступу до нього суб'єктів господарської діяльності.

Ключові слова: правовий режим Дія Сіті; захист права на підприємницьку діяльність; конкуренція; цифрова економіка; кваліфікований дохід; стартап.

Постановка проблеми та її актуальність. Прийняття Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» (Закону № 1667) викликало чималий резонанс як у IT-спільноті, так і середовищі правників, пов'язаних із законотворчою діяльністю [1]. Так, Закон № 1667 розділив IT-спільноту на два табори, а юридична спільнота дуже неоднозначно висловлювалась. Зокрема ряд зауважень, які ставилися до Закону № 1667, був сформований з боку Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України – це невідповідність ст.ст. 13, 42 та 92 Конституції України. Так, висновок Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України містить досить категоричні зауваження щодо нерівності усіх суб'єктів права власності та господарювання перед законом [2]. Також із висновку слідує, що відповідні зміни порушують

принцип «правової визначеності». Після доопрацювання Проекту Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» № 4003 від 02.11.2020 р., висновок Головного науково-експертного управління 09.04.2021 вже не містив таких категоричних зауважень, пов'язаних зі штучним обмеженням конкуренції для певної групи суб'єктів господарювання [3; 4]. З боку представників частини спільноти цифрового сектору економіки зауваження викладені у формі повідомлень у засобах масової інформації, і стосуються вони переважно дискримінаційних, на думку опонентів, критеріїв для отримання статусу резидентства Дія Сіті [5; 6]. Спільним знаменником критики Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» в обох випадках є ризики дискримінаційного механізму отри-

мання статусу резидента правового режиму Дія Сіті.

Варто зауважити, що суспільний інтерес до проблеми обумовлюється також зростанням питомої ваги цифрового сектору економіки у загальній структурі внутрішнього валового продукту, зростанням кількості фахівців технічного профілю, залучених до галузі, та як наслідок вилучених з інших галузей економіки, географічною мобільністю людських ресурсів ІТ-галузі та фактично зростаючою конкуренцією за такі ресурси у світі.

Основними критеріями для набуття статусу резидента правового режиму Дія Сіті є здійснення господарської діяльності у сфері цифрової економіки, вимоги до розміру питомої ваги доходу від таких видів господарської діяльності та вимоги щодо залучення трудових ресурсів, а саме розмір середньої заробітної плати та мінімальна кількість працівників. Проте для певної категорії суб'єктів господарювання є винятки в бік пом'якшення умов.

Аналіз досліджень і публікацій з проблеми. У зв'язку з відсутністю спеціального правового регулювання сфери цифрової економіки, що передбачає створення правового режиму та встановлення особливих критеріїв для набуття сукупності прав і обов'язків у межах такого правового режиму, дана тема не має достатнього висвітлення у наукових джерелах, зважаючи на те, що наукові дослідження лише розпочинаються.

Мета статті. В даному дослідженні автор ставить за мету дослідити та проаналізувати питання співвідношення принципів свободи підприємницької діяльності і заборону на обмеження конкуренції та запропонованих законодавством умов набуття статусу резидента правового режиму Дія Сіті, рівність усіх суб'єктів господарювання перед законом та свободу підприємницької діяльності, не заборонену законом, та заборону обмежувати конкуренцію на прикладі правового режиму Дія Сіті. Для цього було проаналізовано питання рівного доступу суб'єктів підприємницької діяльності до гарантованого державою правового режиму Дія Сіті.

Виклад основного матеріалу. Як зазначалося вище, критичні зауваження з боку

ІТ-спільноти та представників законодавчої гілки влади, вимагають ґрунтовного дослідження питання дотримання гарантованих Конституцією України прав щодо свободи підприємницької діяльності та відсутності штучного обмеження свободи конкуренції. Передусім, постає питання довіри з боку представників цифрового сектору економіки до правового режиму Дія Сіті, з точки зору конституційності окремих його положень. Адже, у разі визнання неконституційними, у встановленому законом порядку, положень Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», що регулюють питання доступу до використання правового режиму Дія Сіті, для бізнесу в цілому, так і окремих суб'єктів господарювання ІТ-галузі існують великі ризики втрат, передусім фінансових та репутаційних.

Такі втрати можуть стати наслідком застосування певних положень Закону України від 14 грудня 2021 р. № 1946-ІХ «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» [3]. Цим законом запроваджується особливий режим оподаткування суб'єктів правового режиму Дія Сіті, мова про податок на прибуток та податок з доходів фізичних осіб. Фактично даним Законом запроваджується особливий режим оподаткування податком на прибуток без прив'язки до фінансового результату господарської діяльності суб'єкта господарювання. Такий особливий порядок оподаткування має всі ознаки податку на виведений капітал, який насамперед відсутній у переліку податків та зборів у національному законодавстві. Але головним ризиком, що вбачається в даній ситуації, є ставка податку на прибуток за умови застосування особливого режиму оподаткування прибутку резидентами Дія Сіті, яка становить 9% (вдвічі нижче, ніж базова).

У разі визнання неконституційними положень щодо набуття статусу резидента Дія Сіті, фіскальне навантаження збільшиться більше, ніж у два-три рази. Це в свою чергу може підірвати довіру до України на міжнародній арені, як стабільної, передбачуваної, а головне економічно конкурентоздатної юрисдикції.

У зв'язку з тим, що відповідний Закон запроваджує нову законодавчу дефініцію «правовий режим Дія Сіті», розкриття теми дослідження потребує цього терміну.

Так, абз. 9 ч. 1 ст. 1 Закону № 1667 визначається поняття «правовий режим Дія Сіті» - «правовий режим, яким визначаються права та обов'язки особи, що виникають, змінюються та припиняються у зв'язку зі зверненням про набуття, набуттям та втратою статусу резидента Дія Сіті, а також особливості регулювання правовідносин за участю резидента Дія Сіті і правовідносин стосовно участі у статутному капіталі резидента Дія Сіті».

Національне законодавство не містить аналогічних або подібних правових режимів спрямованих на підтримку певної галузі економіки без прив'язки до місця здійснення діяльності (Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон») або за участю до конкретних суб'єктів господарської діяльності (Закон України «Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії «Київміськбуд»). Тобто, наразі в національне законодавство запроваджується ціла низка правових конструкцій, здебільшого рецепційованих із законодавства країн із розвинутою економікою.

Відповідно до ст. 4 Закону № 1667 не передбачено жодних обов'язків щодо необхідності географічного перебування в певному регіоні чи економічній зоні. Єдині умови для застосування даного правового режиму – отримання статусу «резидента правового режиму Дія Сіті». Правовий режим Дія Сіті визначає коло прав та обов'язків у особи лише у разі набуття статусу «резидента Дія Сіті». З цього слідує, що набуття такого статусу передбачає активну поведінку суб'єкта господарювання через звернення у встановленому порядку до уповноваженого органу.

Одночасно, п. 6 ч. 2 ст. 2 Закону № 1667 відносить до основних засад правового режиму Дія Сіті – «добровільність резидентства в Дія Сіті, як неприпустимість прямого чи опосередкованого примусу юридичних осіб до набуття статусу резидента Дія Сіті». В свою чергу, це гарантує свободу вибору для суб'єктів підприємницької діяльності, щодо добровільної

згоди до набуття певного кола обов'язків, про які йде мова вище. Очевидно, системний аналіз цих норм відповідає змісту ст. 42 Конституції України, адже цим Законом не встановлюються додаткові конкурентні переваги конкретно визначеному колу суб'єктів підприємницької діяльності, а лише базується на активній поведінці особи, яка проявляє інтерес та вчиняє певні дії для набуття відповідного статусу «резидента Дія Сіті».

Далі, слід проаналізувати, чи встановлюються Законом № 1667 будь-які критерії, що унеможливають або обмежують право будь-якої особи на отримання статусу резидента Дія Сіті. На наш погляд передбачені у ч. 4 ст. 2 Закону № 1667 принципи не створюють жодних дискримінаційних переваг одній групі підприємців перед іншими.

Для більш глибокого розуміння природи та обсягу обов'язків (критеріїв), слід звернутися до ст. 5 Закону № 1667, яка встановлює такий перелік критеріїв, яким має відповідати потенційний резидент правового режиму Дія Сіті. Саме через розуміння суті цих критеріїв (обов'язків) та як наслідок можливості вільного їх дотримання будь-яким суб'єктом «цифрової галузі економіки» надасть відповідь щодо наявності штучних конкурентних обмежень.

Насамперед, ч. 1 ст. 5 Закону № 1667 спростовує будь-які сумніви щодо дискримінації за місцем місцезнаходження чи місцем здійснення діяльності. В свою чергу, така норма, на відміну від ст. 1 Закону України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон», не встановлює жодних переваг залежно від територіальної ознаки суб'єкта правового режиму.

До кола обов'язків, яких резидент Дія Сіті має дотримуватися, віднесено: наявність відомостей про певні види господарської діяльності, які відносяться до цифрового сектору економіки; розмір середньомісячної винагороди працівникам та гіг-спеціалістам у розмірі не нижче 1200 євро за офіційним курсом гривні щодо євро; середньооблікова кількість працівників та гіг-спеціалістів не менше дев'яти осіб; сума кваліфікованого доходу за перших три календарних місяці, наступні за календарним місяцем, в якому юридичною особою набуто статус резидента Дія Сіті, становить не менш як

90 відсотків суми її загального доходу за такий період, а сума кваліфікованого доходу, отриманого за кожен календарний рік перебування у статусі резидента Дія Сіті, становить не менш як 90 відсотків суми загального доходу юридичної особи за той самий період (за наявності загального доходу).

Системний аналіз із відповідними нормами Господарського кодексу України щодо дискримінації дає впевненість, що Закон № 1667 має відповідні принципи добровільності та формального характеру процедури набуття статусу резидента Дія Сіті. Кожен суб'єкт підприємницької діяльності, який здійснює господарську діяльність у цифровому секторі економіки, може користуватися усіма правами резидентів правового режиму Дія Сіті за умови здійснення діяльності у сфері цифрової галузі економіки, що визначається через зазначення у статутних документах або у єдиному державному реєстрі підприємств та організацій відповідних видів господарської діяльності. Законодавством не передбачено обмежень чи будь-яких дозвільних документів для суб'єктів приватної форми власності для здійснення таких видів господарської діяльності.

Досить спірним на перший погляд є критерій «середньої заробітної плати та виплат гіг-спеціалістам на рівні не нижче 1200 євро за курсом НБУ». Складається враження, що лише певна категорія (група) підприємців отримує можливість скористатися перевагами Дія Сіті, що по суті можна трактувати як дискримінаційні умови відносно інших представників цифрової економіки, які з тих чи інших причин не можуть забезпечити виплату заробітної плати на вказаному рівні. На нашу думку, даний критерій відповідає ринковим умовам у повному обсязі з огляду на наступне.

Статистичні дані про розмір середніх заробітних плат по місту Києву в сфері телекомунікацій та інформації (а в даному випадку можна говорити про розмір винагород за господарськими договорами між ІТ-компаніями і ФОПами) становить 36175 грн або 1186 євро за середньозваженим курсом НБУ у листопаді 2021 та зріс з січня на 7895 грн. (січень 2021 р. - 28280 грн.) (Таб. 1) [7]. Заробітні плати фахівців ІТ-сфери, як правило, вищі, ніж заробітні плати телекомунікаційної сфери, отже дана статистика не відображає реальних розмірів середніх заробітних плат ІТ-фахівців.

Таб. 1 Середня заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності [7].

Середня заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності за місяць у 2021 році

Вид діяльності	Нараховано в середньому працівнику, грн											
	січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
Усього	17533	18504	20132	20422	19287	20455	20956	20358	20658	20481	21144	26759
Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	14782	10775	11027	11678	11840	11995	12433	12599	12240	12910	12797	15254
Промисловість	18463	18334	22407	22643	19888	20350	21850	20969	21707	21243	22235	30860
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	35259	34477	64564	86068	49640	44299	41800	43126	52441	39864	40105	113428
Переробна промисловість	15263	15264	17689	17222	16331	17215	18483	17685	17749	18310	20068	22988
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	26826	26333	30551	28637	26610	26690	29216	27969	29381	27419	25969	40237
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	15618	13854	14919	13909	14413	14467	15008	15682	14892	18198	17838	19913
Будівництво	8864	9553	9835	9780	10081	10303	10915	11089	11135	10986	11058	11537
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	17028	17584	20390	18261	18932	18887	19150	19113	19849	19474	19947	23769
Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	16567	16556	18071	19721	18534	19017	20974	20744	21055	20386	20479	25193
Тимчасове розміщення й організація харчування	7907	9532	9128	8073	10295	10200	10148	10977	10437	10391	10211	11750
Інформація та телекомунікації	28280	30425	32985	36639	32663	34722	32426	31913	33001	32621	36175	38431
Фінансова та страхова діяльність	26049	28285	30937	30488	26380	28309	30694	29138	27506	29220	28471	39695

Джерело: офіційний сайт Головного управління статистики у м. Києві

Якщо брати інше джерело, а саме найпопулярніший сайт для пошуку роботи та розміщення вакансій work.ua, то середня заробітна плата

інженерів-програмістів сягає набагато вищого рівня (Таб. 2) [8].

Отже, як показують статистичні дані, вста-

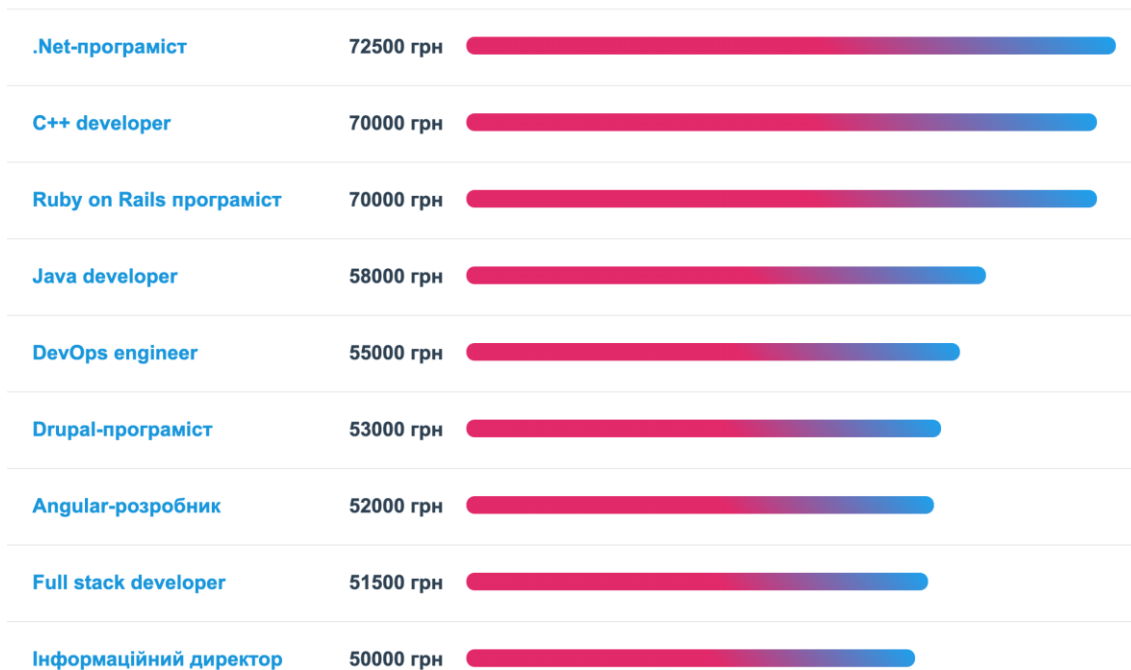
новлення межі заробітної плати або винагороди за гіг-контрактами у розмірі 1200 євро за офіційним курсом НБУ, не створює будь-яких дискримінаційних бар'єрів для інших

ІТ-компаній, а навпаки повністю відповідає основним тенденціям зростання заробітних плат у цифровій галузі і є досить умовною.

Таб. 2 Середня зарплата за категорією «ІТ, комп'ютери, інтернет» в Україні [6].

Посади в категорії «ІТ, комп'ютери, інтернет»

За середньою зарплатою ▾

Джерело: Веб-портал work.ua

Важливими обставинами, які виступають на захист встановлення саме таких умов, є загальна негативна тенденція, яка десятиліттями погіршує економічні показники України – це тіньова економіка та тіньові заробітні плати. Одночасно з цим в Україні виникло таке незрозуміле в контексті ІТ-галузі для країн із розвинутою економікою поняття «ФОП-економіка». Для інвесторів бізнес, облутаний численними договорами з ФОПами, більше не викликає довіри та стримує інвестиції, не відповідає стандартам захисту прав інтелектуальної власності, та інших звичних для інвесторів понять. Жодна українська ІТ-компанія з реєстрацією в Україні не може вийти на IPO без застосування холдингових структур (як правило з реєстрацією в розвинутих юрисдикціях), а інвестиції, які часом і забігають, в Україні тримаються на особистих

зв'язках або на складних холдингових структурах з аутсорсинговим бекграундом.

Запровадження такого важливого критерію, як середня заробітна плата та/або винагорода за гіг-контрактом, має на меті мінімізувати вказані вище негативні явища для економіки та створює умови як для складання фінансової звітності резидентів з реальними показниками фінансово-господарської діяльності. Це, в свою чергу, – шлях до цивілізованого залучення інструментів банківського фінансування, венчурних інвестицій в компанію зі зрозумілою оцінкою або ж навіть IPO та звісно чесний діалог з державою.

Щодо критеріїв кількості найманих працівників та/або гіг-контрактів (як особливої форми цивільно-правової угоди з елементами трудового договору), то на думку автора це свідчить про фіскальний характер даної норми,

яка розділяє резидентів на дві групи: «сталі» ІТ-компанії та стартапи.

Під «сталою» ІТ-компанією розуміється суб'єкт господарювання, який не має на меті залучення венчурних інвестицій, фінансує свою діяльність за госпрозрахунковим принципом або за рахунок інших корпоративних інструментів (до речі, арсенал яких також розширюється Законом № 1667).

Однак, поточна організаційна схема переважної більшості ІТ-компаній взагалі не дає уявлення про середню кількість найманих працівників на одну компанію або ранжування

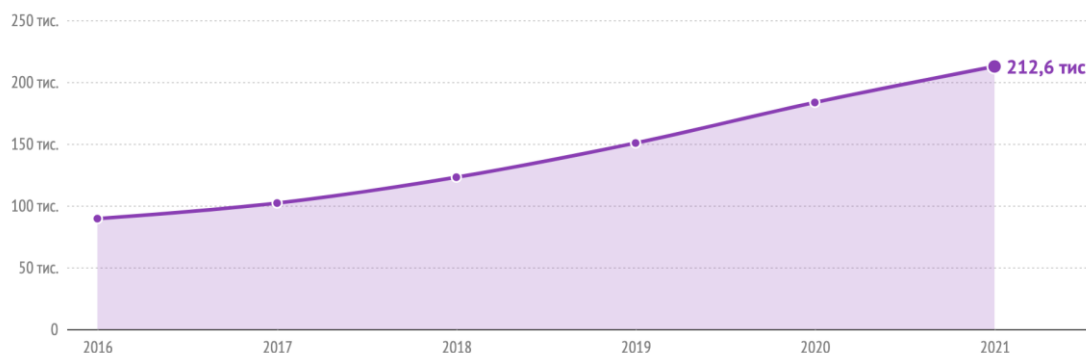
по кількості працівників. Натомість, ми маємо інформацію про загальну кількість ІТ-ФОПів (нагадаємо, що це виступає зараз фундаментом всього ІТ-сектору) 212,6 тис. осіб станом на грудень 2021 року з динамікою близько 18-20% щороку (Таб. 3).

Наразі стверджувати про дискримінаційність критерію середньої кількості найманих працівників та гіг-контактів зарано, а з урахуванням пільги для мікропідприємств немає жодних перепон для інших суб'єктів господарювання.

Таб. 3 Скільки ІТ-спеціалістів в Україні: +29 тисяч за рік згідно з Мін'юстом [9].

Загальна кількість ІТ-ФОПів й усіх ФОПів

ІТ-ФОПи Усі ФОПи

<https://dou.ua/lenta/articles/how-many-devs-in-ukraine-2020/>

Для так званих «стартапів» у законодавстві також поки що не закріплено визначення. Такий тип організації бізнесу не має повністю сумісної класифікації у національному законодавстві, проте по ряду ознак відповідає визначенню суб'єкта мікропідприємництва, відповідно до ч. 3 ст. 55 ГК України, а саме кількість працівників не вище 10 осіб, та обсяг річного доходу не вище 2 мільйонів євро [1].

Різниця лише в тому, що стартап у термін рік-два, за задумом має значно підвищити свою оцінку для венчурних інвесторів та залучити достатньо інвестицій для досягнення інших фінансово-господарських показників (суттєво вищих). Ще одним доводом неможливості існування стартапів, у довшому ніж два роки горизонті, є сучасні тенденції цифрової галузі, яка дуже динамічно розвивається як технологічно, так монополізується у світовому мас-

штабі. Технологія, що була актуальна сьогодні, завтра може бути застарілою або продубльованою конкурентами. Прикро це визнавати, але ринок встановлює такі правила.

Проте, фактично критерій щодо середньої заробітної плати та/або винагороди за гіг-контрактами на певний час знімається ч. 3 ст. 5 Закону № 1667 саме для такої категорії компаній.

Отже, системний аналіз п. 3 ч. 1 ст. 5 Закону № 1667 з нормами господарського законодавства, на предмет дискримінаційності даної норми по відношенню до інших суб'єктів підприємництва не знаходить підтвердження.

Останнім критерієм, визначеним п. 4 ч. 1 ст. 5 Закону № 1667, є розмір «кваліфікованого доходу», поняття якого розкривається у ч. 1 ст. 1 Закону № 1667. Під «кваліфікованим доходом» розуміється дохід від продажу товарів,

робіт та послуг та інші операційні доходи у вигляді роялті у результаті здійснення видів діяльності, передбачених частиною четвертою статті 5 цього Закону.

Проблематика Закону № 1667 в тому, що законодавство не містить дефініції «цифрова економіка», що в свою чергу робить проблематичним застосування «правової визначеності» до переліку видів економічної діяльності, як основні критерії для визначення кола юридичних осіб, які відносяться саме до сектору цифрової економіки. Іншим фактором є те, що цифрова галузь стрімко розвивається і з'являються нові види економічної діяльності (наприклад «блокчейн», «криптовалюта» та NFT). Законодавство звичайно не може встигнути за новітніми технологіями, і це проблема не лише України.

З огляду на вказане, можна прийняти види господарської діяльності, вказані у ч. 5 ст. 5 Закону № 1667, за певну константу, яка у майбутньому може доповнюватися та змінюватися, а підприємці не обмежені в обранні будь-якого законного виду господарської діяльності, зокрема охопленого поняттям «цифрова економіка».

Висновки. Закон України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» не запроваджує жодних дискримінаційних критеріїв для будь-якої групи суб'єктів підприємницької діяльності та не створює переваг для будь-якої іншої групи для набуття статусу резидента Дія Сіті. Будь-хто з представників «цифрового сектору економіки» може дотримуватися критеріїв, передбачених ст. 5 Закону через прояв активної форми поведінки, яка полягає через прояв формального бажання набуття статусу резидента правового режиму Дія Сіті, визначення основних напрямів, видів господарської діяльності, які передбачені законом, звернення із відповідною заявою у встановленому порядку та дотримання вимог резидентства після набуття відповідного статусу.

Література

1. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України від 15 лип. 2021 р. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (дата звернення: 28.01.2022).

ua/laws/show/1667-20#Text (дата звернення: 28.01.2022).

2. Зауваження Головного юридичного управління Верховної Ради України. 12 лип. 2021 р. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=70298&pf35401=550994> (дата звернення: 28.01.2022).

3. Проект Закону про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні. 02 лист. 2020 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-stimulyuvannya-rozvitku-tsifrovoi-ekonomiki-v-ukraini> (дата звернення: 28.01.2022).

4. Висновок Головного науково-експертного управління. 09 квіт. 2021 р. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=70298&pf35401=543111> (дата звернення: 28.01.2022).

5. 80% IT-спеціалістів проти. Результати опитування щодо Дія City. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/what-devs-think-about-dii-city/>

6. ТОП-3 міфи «Дія Сіті»: що не так із законопроектом «Про стимулювання цифрової економіки». URL: <https://eba.com.ua/top-3-mify-diya-siti-shho-ne-tak-iz-zakonoprojektom-pro-stimulyuvannya-tsyfrovoyi-ekonomiky/>

7. Середня заробітна плата штатних працівників за видами економічної діяльності (щомісячна інформація). URL: <http://www.kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=1139&lang=1> (дата звернення: 28.01.2022).

8. Середня зарплата за категорією «IT, комп'ютери, інтернет» в Україні. URL: <https://www.work.ua/salary-it/> (дата звернення: 28.01.2022).

9. Скільки IT-спеціалістів в Україні: +29 тисяч за рік згідно з Мін'юстом. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/how-many-devs-in-ukraine-2020/> (дата звернення: 28.01.2022).

References

1. Pro stymuljuvannja rozvytku cyfrovoy ekonomiky v Ukraini: Zakon Ukraini vid 15 lyp. 2021 r. № 1667-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text> (data zvernennja: 28.01.2022).

2. Zauvazhennja Golovnoho jurydychnogo upravlinnja Verhovnoi Rady Ukrainy. 12 lyp. 2021 r. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=70298&pf35401=550994> (data zvernennja: 28.01.2022).

3. Proekt Zakonu pro stymuljuvannja rozvytku cyfrovoy ekonomiky v Ukraini. 02 lyst. 2020 r. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-stimulyvannya-rozvitku-tsifrovoyi-ekonomiki-v-ukraini> (data zvernennja: 28.01.2022).

4. Vysnovok Golovnogo naukovo-ekspertnogo upravlinnja. 09 kvit. 2021 r. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=70298&pf35401=543111> (data zvernennja: 28.01.2022).

5. 80% IT-specialistiv proty. Rezul'taty opytuvannja shhodo Dija City. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/what-devs-think-about-dia-city/>

6. TOP-3 mify «Dija Siti»: shho ne tak iz zakonoproektom «Pro stymuljuvannja cyfrovoy ekonomiky».

URL: <https://eba.com.ua/top-3-mify-diya-siti-shho-ne-tak-iz-zakonoprojektom-pro-stimulyvannya-tsyfrovoyi-ekonomiky/>

7. Serednja zarobitna plata shtatnyh pracivnykiv za vydamy ekonomichnoi' dijal'nosti (shhomisjachna informacija). URL: <http://www.kiev.ukrstat.gov.ua/p.php3?c=1139&lang=1> (data zvernennja: 28.01.2022).

8. Serednja zarplata za kategorijeju «IT, komp'jutery, internet» v Ukraini. URL: <https://www.work.ua/salary-it/> (data zvernennja: 28.01.2022).

9. Skil'ky IT-specialistiv v Ukraini: +29 tysjach za rik zgidno z Min'justom. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/how-many-devs-in-ukraine-2020/> (data zvernennja: 28.01.2022).

Serhii Tarasiuk

DISCRIMINATORY RESTRICTIONS TO OBTAIN THE STATUS OF RESIDENT OF THE LEGAL REGIME ACTION CITY

National Aviation University
Liubomyra Huzara Avenue, 1, 03680, Kyiv, Ukraine
E-mail: mp@tip.llc

Purpose: to study the basic principles based on freedom of enterprise and guarantees of competition protection in the conditions of launch of the legal regime of the legal regime Diia City, namely the peculiarities of the residence of the legal regime Diia City in the context of ensuring the right to freedom of business and prohibiting restrictions on competition. **Methods of research:** general and special legal methods, including analysis, system functional method and formal juridical method. **Results:** generalized basic conditions for acquiring the status of a resident of Diia City and confirming compliance with such criteria. **Discussion:** the Constitution provides for the right to freedom of entrepreneurial activity, which is not prohibited by law, and a prohibition on restricting competition. Entrepreneurs must be provided with equal access to the state-guaranteed legal regime Diia City. The current legal regime of Diia City in order to ensure equal access to it for business entities is subject to study.

The main criteria for obtaining the status of resident of the legal regime Diia City are the implementation of economic activities in the digital economy, the list of which is determined by law, the requirements for the share of income from such activities and requirements for attracting labor resources, number of employees. However, there is a mitigation exception for certain categories of entities.

The introduction of special conditions for economic activity for a particular sector of the economy is always of particular interest to the legal community and business. Scholars are interested in this topic both in terms of studying new legal constructions, especially in the context of legal conflicts pointed out by lawyers.

It is important for business to understand the correct application of the benefits and guarantees provided by law with strict observance of the constitutional principles of freedom of entrepreneurial activity and the prohibition to restrict competition. To some extent, this study aims to address the criticism of some businesses about the «digital collective farm» and unequal conditions for competition.

Key words: legal regime Diia City; protection of the right to entrepreneurial activity; competition; digital economy; qualified income; startup.

Стаття надійшла до редакції 17.03.2022